

Hondenweide op de Schroeivelden? Neen, liever een schapenweide!

Wim Mertens

Op Facebook wordt er recent gepleit om een hondenloopzone in te richten in het natuurgebied Hobokense Polder, meer bepaald in de Schroeivelden. Toevallig of niet stelde de Hobokense districtsschepen, bevoegd voor groen, Paul De Ranter, dit al meerdere keren voor tijdens het jaarlijks overleg tussen het district en Natuurpunt Hobokense Polder. Doorgaans kwam de vraag, nadat wij aandrongen op meer toezicht op loslopende honden. Want dat loslopende honden in natuurgebieden zowel de wilde dieren als de wandelaars verstoren, is niet nieuw, zie bv onze website. Een hondenweide waar de viervoeters wel vrij kunnen rondhossen, is dus meer dan welkom. Maar hoort deze wel thuis in het natuurgebied? Volgens ons niet. Hieronder leggen we uit waarom.

Dieren sterven uit

Natuurgebieden nemen in Vlaanderen een bijzonder kleine oppervlakte in. Volgens Statistiek Vlaanderen wordt minder dan 7 % van Vlaanderen beheerd als natuur- of bosgebied, tegenover 28.5% bebouwde ruimte (inclusief tuinen). Volgens het Groenplan bedraagt het aandeel natuurgebied in de stad Antwerpen eveneens 7 % (het overgrote deel ervan ligt in of net naast de haven of de Schelde). Tijdens de pandemie werd erg duidelijk dat dit niet alleen voor dieren veel te weinig is. Je liep in alle Vlaamse natuurgebieden op de koppen. Deze uiterst kleine en gefragmenteerde oppervlakte natuur is één van de belangrijkste redenen waarom ook nu nog planten en dieren uitsterven in Vlaanderen. Ik kan uit de losse pols meer dan 10 vogelsoorten opsommen die sinds mijn jonge jaren uit ons gewest zijn verdwenen. Om dit uitsterven een halt toe te roepen, moet elke vierkante meter bestaand natuurgebied beschermd blijven, meer zelfs een uitbreiding van de natuuroppervlakte is dringend nodig.

Goed bestuur

De Schroeivelden, tussen de Scheldelei en de Schroeilaan, waren tot eind jaren '70 van de vorige eeuw in gebruik als tuinbouwgrond. In de jaren '80 verschenen spontaan volkstuinjes, maar in 1997 besliste de stad dat deze plaats moesten ruimen voor natuur. Vanaf 1998 voert de stad, en sinds 2017 Natuurpunt Hobokense Polder, hier een hooibeheer uit, gericht op de ontwikkeling van bloemrijke graslanden. En dat is gelukt. Momenteel vind je in de graslanden meer dan honderd plantensoorten, waaronder zeldzame orchideeën. De Schroeivelden zijn het leefgebied van vele schitterende vlinders, libellen en andere dieren. De voorbije 20 jaar heeft de stad ongeveer 120.000 euro besteed aan het herstel en het beheer van de graslanden. Een goede investering die een schat aan planten en dieren heeft opgeleverd. Het zou van onbetamelijk bestuur getuigen om deze mooie verwezenlijking op te offeren aan een hondenloopzone.

Gewoon vergeten?

In de directe omgeving van de Hobokense Polder vonden de voorbije decennia grote en kleine stadsontwikkelingen plaats. Denk maar aan Polderstad (1970 - 1990), Haspengouwstraat - Portugezenhof (1980 - 1990), KMO-zone Polderstad (1980 - 1995), Zee-landstraat (1980 - 2005), P. Van Den Eedenstraat (1990 - 1995), Cdt Van

Laethemstraat (2005 - 2010), Groen Zuid (2015 - 2020), Nieuw Zuid (2015 - ...), BlueGate (2015 - ...). Nergens op deze honderden hectaren voormalige open ruimte is plaats voorzien voor honden. In 2019 was er in Antwerpen meer dan één geregistreerde hond per 9 inwoners. Dit betekent dat er in Polderstad met 1654 inwoners ook 190 honden wonen en er in de wijk Groen Zuid (gericht op meer dan 1000 inwoners) 115 zullen komen. Had men dan niet een beetje ruimte moeten reserveren voor een hondenloopzone? En kan dat niet alsnog gebeuren? Of wentelen we deze last toch maar af op het kleine en kwetsbare natuurgebied? Voor ons is het antwoord op deze vragen duidelijk.

Alternatieven

Bovendien zijn er best nog wel alter-

natieven te vinden om één of meerdere hondenloopzones in te richten. We geven enkele wilde ideeën weer op het kaartje. Vele daarvan hebben wij al meerdere malen als mogelijkheid naar voor geschoven, voorlopig nog altijd zonder resultaat.

In Polderstad zijn er de Groene vingers of kan je aan de zijde van de Harold Rosherstraat misschien een stukje reserveren voor honden. En waarom geen loopzone inrichten in de bufferzone tussen Polderstad en de KMO-zone? Een hondenloopzone hoeft toch niet per se een gazon te zijn, het is vast veel spannender om tussen bomen te lopen, ook voor een huisdier. Kan er op BlueGate, aan de zijde van de Krugerbrug geen kleine hectare afgepitst worden? Kan geen stukje g(G)roen Zuid ingericht worden als hondenloopzone voor alle honden die daar (komen) wonen? Misschien kan een deel van het Hyde Park gereserveerd worden voor onze viervoeters? Her en der zijn er vast nog braakliggende gronden die, al dan niet tijdelijk, als hondenloopzone kunnen dienen.

Liever een schapenweide

In 2015 sloot Woonhaven, de eigenaar, in nauw overleg met de stad Antwerpen een beheerovereenkomst af met Natuurpunt Hobokense Polder voor de Schroeivelden en de aanpalende Populierenaanplanting. In deze

overeenkomst staat letterlijk: "Het beheer heeft als doel de natuurwetenschappelijke en natuureducatieve waarde van dit gebied te behouden of te vergroten en het terrein in gezamenlijk overleg uit te bouwen tot een publiek natuurreservaat met specifieke aandacht voor natuureducatie en passief recreatief medegebruik als uitbreiding van het bestaande erkende natuurreservaat Hobokense Polder." Natuurpunt is verplicht om een beheerplan op te stellen en het gebied te laten erkennen als natuurreservaat door de Vlaamse overheid. Om deze uitbreiding aan te vragen, wachten we echter al enkele jaren op een actualisatie van het bestaande erkenningsdossier van de Hobokense Polder door de Vlaamse overheid. De grote lijnen van het beheerplan liggen echter al lang vast: spontane bosontwikkeling in de Populierenaanplanting en een graslandbeheer op de Schroeivelden. Dit beheer kan bestaan uit hooi- of begrazingsbeheer of een combinatie van beide. In 2020 werden de graslanden na een hooibeurt in de zomer, een eerste maal door schapen begraasd in de herfst. Wij gaan dus voor een schapenweide, geen hondenweide.

Bosorchis met vlinder - Foto: Toon Verbruggen

Conclusie

Ik vermoed dat niemand, geen politicus of hondenliefhebber, graag wilde dieren ziet uitsterven. Handel hier dan ook naar en bescherm op zijn minst de schamele lapjes natuurgebied die Antwerpen nog rijk is. Samen met de eigenaar en de stad Antwerpen is in 2015 besloten om de Schroeivelden te beschermen als waardevol natuurreservaat. Daarin past helaas geen hondenloopzone. Met wat fantasie, een

gezonde portie doorzettingsvermogen en een beetje politieke wil, zijn elders in de buurt vast en zeker potentiële hondenloopzones af te bakenen. Wij vertrouwen er op dat het Hobokens districtsbestuur hierin slaagt.

Honden zijn welkom in de Hobokense Polder, maar wel aan de lijn.

We ontwikkelden naaststaand infobord, dat kortelings aan de ingangen van de Hobokense Polder zal geplaatst worden.

Reeën in de Polder Honden aan de lijn!

Beste wandelaar,

In de Hobokense Polder leeft permanent een kleine groep reeën, die zich hier ook voortplanten. Alle honden hebben een jachtinstinct. Als een hond wild ruikt, wordt dat instinct geprikkeld. De hond wil het dier opsporen. Bijna alle dieren in de natuur zijn bang voor honden. Ook voor honden die niets doen. Als een hond te dicht in de buurt komt, schrikken de dieren op en vluchten ze weg.

Soms lopen ze zich letterlijk dood. Maar vaak worden ze verwond of doodgebeten door jagende honden.

DAAROM: Hou je hond altijd aan de lijn!

DANK

